

Ценови подове, излишъци и минимална заплата

Миналият месец дискутирах изкривяващите ефекти от правителствено наложени ценови тавани. Недоволни от ограничаването на разрушителното въздействие върху икономическите решения само до ценови тавани, правителствата също така са доста склонни да налагат и подове, под които цените не могат законно да паднат. Също като ценовите тавани ценовите подове разрушават пазарното сътрудничество и имат последици, доста по-различни от тези, рекламирани от техните защитници. Преди да разгледаме един пример на ценови подове – минималните заплати – нека да изследваме проблема по-общо.

Създаване на излишъци

Стандартната наклонена надолу крива на търсенето D и наклонената нагоре крива на предлагането S са показани в представената по-долу в текста графика. Както дискутирах в статията си за търсенето и предлагането преди два месеца, тези две криви определят равновесна цена P^* , която координира решенията на всички потребители и производители. По цената P^* потребителите искат да закупят точно количеството, което доставчиците искат да продадат.

Въпреки поразителната координация, която резултира от равновесната цена, политиците често са убедени от организирани интереси, че някои доставчици трябва да получават по-високи цени. Интересно е, както ще видим, че тези, които лобират за по-високи цени, не са винаги онези, които ги получават. Но въпреки източника на натиска политическият отговор често е да се налагат ценови подове също както P_F на графиката.

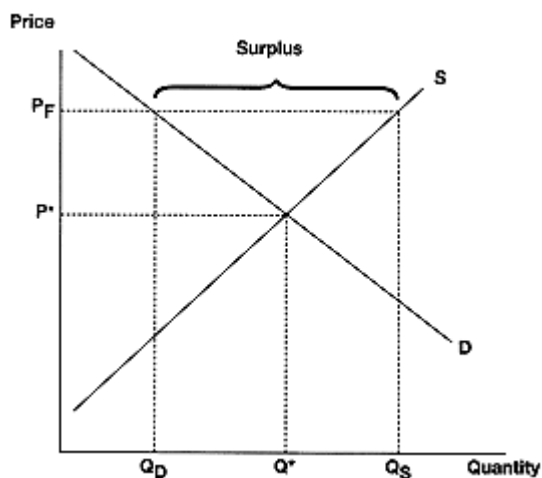
Ако P_F е най-ниската цена, която може законно да се иска, доставчиците желаят да продават Q_S единици от продукта. Но при P_F потребителите желаят да купят само Q_D единици. Резултатът е излишък, причинен от разликата между Q_S и Q_D . Подходящият отговор на излишъка е някаква комбинация от намалено предлагане и увеличено потребление. При свободен пазар доставчиците предават тяхното разочарование, че не могат да продадат всичко, което биха предпочели, чрез намаляване на цената, която искат. Когато цената падне под P_F потребителите увеличават своето потребление, а доставчиците намаляват производството си. Това взаимно приспособяване продължава докато цената достигне P^* , където решенията на производителите и потребителите са свършено съгласувани. Но ценовият под P_F блокира това общуване между доставчици и потребители, пречейки им да отговорят на излишъка по един взаимно изгоден начин.

Доставчиците могат да бъдат по-зле

Положението на потребителите е явно влошено от ценовите подове. Те са принудени да плащат по-високи цени и потребяват по-малки количества, отколкото ако цените на пазарите бяха свободни. Но ценовите подове могат също да влошат положението на доставчиците. Някои доставчици могат да извлекат полза от ценовия под, ако могат да продадат цялото или по-голямата част от количеството, което биха желали при тази цена, но тогава други доставчици още по-малко ще имат възможност да продават толкова, колкото желаят.

Само ако доставчиците на един продукт могат да продадат толкова, колкото желаят на ценовия под, за тях като група е възможно да бъдат по-добре, но само временно. Фермерите одобряват ценовото подпомагане на реколтата, защото федералното правителство е готово да купува предлаганото количество, което фермерите не биха могли да продадат на цена, над пазарната. Но даже в този случай, ползата за доставчиците е само временна, защото конкуренцията между фермерите повишава разходите за правене на бизнес. Например, обявяването на надпазарните цени потиква

фермерите да увеличат цената на земята. По този начин цената на земята включва ползите от ценовата подкрепа. Онези, които са владели добра земеделска земя преди стартирането на програмата, са спечелили неочаквано, но онези, които са започнали да се занимават със земеделие след това и са платили повишената земеделска цена, не са.

Минималната заплата

Един добър пример за това как ценовите подове могат да нанесат вреда точно на тези хора, на които се предполага, че се помага чрез подкопаване на икономическото сътрудничество, е минималната заплата. Законното установяване на минимална заплата често е възприемано като ефективен начин да се повишат заплатите на ниско платените работници. За съжаление, тя, както всеки ценови под, създава излишък. В този случай, това е излишък от работници (доставчици на труд), повече от които желаят да работят при минималната заплата, отколкото работодателите (потребителите на труд) желаят да наемат при тази заплата. Ние наричаме излишъкът, причинен от минималната заплата, “безработица”.

Един под на заплатите засяга работници, чиито способности са ограничени, предимно млади хора. Според “Икономист” през 1997 средното ниво на безработица сред работниците под 25 години е било три пъти по-високо от средното ниво на безработицата сред тези на 25 или повече (27 юни, 1998). Младите хора имат най-добра възможност да подобрят техните икономически перспективи чрез развитие на умения, които увеличават тяхната производителност. За онези с най-малко предимства най-добрата надежда е трудов опит и обучение по време на работа. Минималната заплата ограничава броя на хората, които работодателите ще наемат за това, което е по съществото си обучение.

Вземаме под внимание също така, че минималната заплата ограничава разходите за дискриминиране на неикономическа основа при наемане. С повече млади хора, кандидатстващи за работа, отколкото работодателите искат да наемат и при липса на законен начин за плащане на по-ниска заплата, не струва нищо да се изключат някои кандидати от разглеждане. Ако един работодател има избор между наемане на кметския син или едно бедно хлапе, което би се съгласило да работи за по-малка сума, почти е сигурно, че кметският син ще получи работата.

Младият човек от едно богато семейство може да се очаква да има връзки, които правят възможно той да получи работа на минимална заплата, преди да влезе в колежа или работа на непълно работно време докато е в колежа. Бедното хлапе, чието образование в обществено училище прави ходенето му в колеж малко вероятно, е по-малко възможно да получи работа заради минималната заплата. Това хлапе би имало доста по-добър шанс, ако можеше да съобщи своето желание да работи чрез приемане на по-ниска заплата, което сега е незаконно. Няма да изненада за никого това, че нивото на безработица сред цветнокожите тинейджъри е няколко пъти по-високо от това на белите.

Политическото изискване за минималната заплата не произтича от ниско платените работници. Днес синдикатите са най-активните поддръжници на повишаване на минималната заплата. Нечленуващите в синдикат ниско квалифицирани работници могат да се конкурират с квалифицираните работници от синдиката само чрез предлагане на техните услуги на по-ниска цена. Увеличаването на минималната заплата ограничава тази конкуренция, позволявайки на работниците от синдикатите да искат по-високи заплати, отколкото би било възможно да получат при други обстоятелства.